

SOSIALURIN

Útgevari:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Villi Sørensen.

Bo x 76.

Prentsmiðjan á Heysbrætt
TELF 1820

Hin umvendi

Eg hitti hann ofta í bardaga-árunum, tá ið so mangur góður maður fór á glið, lat seg í starblindni reka við streyminum, lat seg tveita av einum aldutoppi yvir á annan uttan so frætt sum at tíma, at hugsa sjálvur. Hvussu mangir vóru ikki teir, ið tustu av stað fyri at sleppa upp í dansin um gullkálvin, fyri at sleppa at tæna mammon og verða mammonfórarunum undirbráttligir? Ein skuldi trúð, at hetta var óhugsandi í einum mentaðum landi millum »upplýst« menniskju; men so var ikki, hin beiski veruleikin er ikki til at koma uttan um.

Hesin mikli fólkaflóksskappin, hesin yvireksponerandi, hesin (táuliga) yvirnationali »Føroyingurin«, tók fullan lut í fólkaflókssørskapinum, lovprisaði honum, fordæmdi alt annað til heljar — og fremst í heljardóminum var sosialisman og allir sosialisar: hesin »devulskapur« var fyri honum ein sótt — ein altoyðandi sótt, ið manast mátti burtur her av landi.

Við himmalvendum eygum lovprisaði hann fólkaflókinum og fólkaflókssoddamonnum. Teir, Th. Petersen, Kjølbro, Hákun o. s. fr., vóru reinir einglar, sannir Føroyingar, nationalar hetjur, menn, ið bóru landinum upp, menn, hvørs orð vóru gudaborin, fylt av heilagum anda, sonn og óreingilig. Eingin var sum teir, og tað var sum at taka hin versta upp á tunguna at nevna nakran annan, og serstakliga teir, ið orðgongu-menn vóru fyri sosialismuni.

Jú, sanniliga gingu bylgjurnar høgt, sanniliga vóru menn vitleysir, teir bjóðaðu ikki til at hugsa sjálvir, og enn minni fram um nösina. Teir tonktu sanniliga ikki uppá, hvussu tey mongu arbeiðara- og fiskimannaheimini høvdu tað, teir hugsaðu ikki um, at tað mangastaðni var trongligt bæði til matna og klædna, at evnagóð børn ikki sluppu í læru o. s. fr. Nei, tey smáu í samfelagnum høvdu ikki meira virði fyri teimum, enn teir steinar, ið teir dagliga trakkadu á. Teir høvdu bert eitt í hyggju, at tæna peningavaldinum, tæna mammon, vera snobbar fyri stórmonnum, snobbar fyri teimum, sum á fundi bíllaðu fólki inn, at teir vóru so óluksálga nationalir, so ovurgóðir Føroy-

ingar, at teir vildu ofra alt fyri føðilandið. Hygg, slíkt eru menn, ganga í føroyskum búna, ganga við føroyskum merki í knappholinum — jú, vissuliga, hatta eru menninir, ið bjarga kunnu Føroyum og Føroyingum í sínum egna landi.

Hesin fólkaflókksmaðurin var so dýrandi nationalur, at tað illa bar til at tala við hann — og so var hann so góður, so góður Føroyingur.

Tað skal bert vera ein viðmerking, at hann aldri hevur ofrað so mikið fyri sína nationalismu og fyri Føroyar, at hann hevur átt eitt føroyskt flagg — nei, tá eru pengarnir ov góðir, heldur nýta teir at keypa danska Molly mjólk fyri. —

Eg havi hitt mannin av og á síðan mammondyrkanin tók at linka. Eisini hann linkaði í kongunum — so liðandi. Hinir øgiligu orðabrestirnir, ja, hin øgiligi orðavavsturin var linkaður. Tað var týðuligt, at her fór brátt bert eitt politiskt fólkaflókks-beinaræ at vera eftir.

Fyri stuttum hitti eg hann aftur. Eg stúrsaði við. Maðurin bedýraði mær, at hann var kommunistur, ja, gudarnir skulu vera mitt vitni, at eg ikki ljúgvi. Hann var illur inn á samfelagið. Hann er illur inn á teir menn, ið hann av øllum alvi hevur styðjað. Hann er illur inn á tann politikk, ið ført okkum hevur til hetta stýrið, og vil sjálvandi ikki viðganga, at hann saman við øðrum hevur alla skuldina fyri alt tað, ið hent er politiskt her á landi seinastu árin.

Hansara samvitska er vaknað, og hon er ring, hon terir hann politiskt, sum annars ringasti teringur fer at likaminum. Hvussu skal nú neydars maðurin sleppa sær undan ábyrgdini? Hvussu skal hesin politiskt »burturmisti sonurin« fóta sær aftur.

Jú, hann tveitur út í tóman heim: »Eg eri kommunistur.« — sjálvt um eg fullvæl veit, at hann ikki hevur neista av skili á, hvussu kommunistar ella sosialistar skilja og byggja upp hina sosialistisku samfelagsskipanina, samfelagið fyri øll, samfelagið har fá hava ov mikið og færri ov lítið. Hann hevur ikki líkindi til tess, tí hvussu kann maður, sum í mong ár hevur tænt kapitalinum, ovurnationalismuni og forbannað alt, ið ber við sosialistiskan politikk, nú snøggliga fáa skil á sosialismuni og gerast sosialistiskur apostul og seta sær fyri at fremja kommunismu? Man tað nú kortini ikki vera so, at nú samvitskan vaknar, vil hann leypa sum longst frá ábyrgdini — á bláman um so skal vera?

Eg umberi góða vin mín. Vit vóna, at hann kann koma at gerast fremherji í tí liðnum, ið vil beina burtur allan ójavna mánna millum her á landi, vil beina

burtur fátekradømið, trot og sakn, vil vera við at skapa arbeiði til allar hendur, rættvísa úrtøku av arbeiðinum, sosiala trygd til øll, javnbjóðis-rætt til øll at koma fram í lívinum — ja, skapa lukku í hvørjum einasta heimi her á landi.

Tað er lítið høpi á føroyskum politikki í løtuni. Mannasálirnar tveitast higar og hagar, fólk eru støðuleys, røtleys. Hendingar, ið einki hava við sannan politikk at gera, verða settar fram um tey politisku lívssjónarmiðini, fólk verða beinleiðis orkimað og vita ikki, hvat teimum er mest at gagni.

Við sannari menning, víttfevandi upplýsingararbeiði og sakligari framferð kunnu vit fóta okkum og fara undir at reka sannan politikk, so vit kunnu

koma burtur frá tí pinkulinga-politikkinum, ið nú er vorðið eyðkenni fyri fólk okkara. Nú hava vit grulvað nóg leingi.

Pennur.

SILDIN

Sildaveiðan er byrjað, og eini 25 skip eru útfarin av teim umleið 120, ið skulu veiða sild í ár. Nokkur eru longu innaftur komin við nakað av sild, t. d. Albert Victor, ið hevði 120 tunnur. So við og við fara fleiri skipini út.

Thetis sigur frá stórum sildatorvum á 64 gr. og 40 m. norð og 7 gr. vest.

Fiskivinnuskrivstovan áleggur øllum sildaskipum at siga frá fonginum, so hvørt sum veitt verður.

Sjálvstýri — men eitt sjálvstýri til fólksins gagn og besta

Mið og mál javnaðarmanna í sjálvstýrismálum hevur altíð verið at tikið við tí sjálvstýri, ið vit eru førir fyri at taka og mentir at bera. Vit skulu sjálvir valda, har vit sjálvir gjalda.

Høvuðsuppskot javnaðarmanna í hesum máli var hitt sokallaða »vinar- og frælsisbrævið«, ið skrivast skuldi Føroyingar og Danir ímillum. Eftir uppskotinum skuldu vit, tá ið vit sjálvir ynsktu tað, kunna yvirtaka eitthvørt mál og leggja tað undir vald og umsiting lótingsins.

Á fundi í Sjótleikarhúsinum í Havn segði Jóannes bóndi Paturson, sáli, at hann mátti viðganga, at uppskotið var framúr gott, frá líkt út í odd og egg, men so radikalt og víttgangandi, at hann ikki trúði, at tað fanst nakar politikkari í heiminum, ið vildi ganga við til at fremja tað.

Men hann fekk ikki rætt. Heimastýrslógini er nærmast ein avskrift av uppskoti javnaðarmanna.

Við heimastýrslógini hava vit rult og heilt fingið loyst flaggspurningin og málspurningin —

hin nationala spurningin. Samært hana kunnu vit, tá vit sjálvir vilja, taka við øllum tí sjálvstýri, vit eru mentir at bera fíggarliga, og hon heimilar okkum at taka loysing so skjótt, sum meiraluti av fólkinum ynskir tað.

Við heimastýrslógini hava vit ivaleyst eisini fingið heimsins bestu peninga- og valutaskipan.

Alt hetta hava vit vunnið ella eisini fingið heimild til at vinna, tá ið vit sjálvir taka avgerð um, at so skal vera.

Vit eru ungir á sjálvstýrisleiðini. Mistøk eru gjord — stór mistøk; tað kann ikki nektast. Og ivaleyst vilja mistøk verða gjord í framtíðini. Øll byrjan hevur sínar trupulleikar. Grundarlagnum — heimastýrslógini — bílar neyvan nakað stórvegis. Heldur er tað teir, ið umsita skulu lógina, ið ikki hava verið førir fyri at sett lógargreinirnar í verk — gjørt tær til veruleika í politiska lívi samfelagsins.

Allir flokkar hava sagt seg til reiðar at arbeitt undir heimastýrslógini (sambært seinastu lands-

Framhald á 4. s.

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

GALVANISERAÐ RØR

1/2", 3/4", 1", 5/4", 1 1/2", 2", 2 1/2" og 3"
og allar rørlutir fáa tygum hjá

P.f MARIA POULSEN & Co. tlf. 2000
og 2001

HALDIÐ SOSIALIN!